

TEMAT NR 10: GOSPODARSTWA DOMOWE

1. GOSPODARSTWO DOMOWE.

Gospodarstwo domowe to jeden z podmiotów gospodarki będący związkiem ludzi wspólnie zamieszkujących i podejmujących decyzje dotyczące sposobu zarabiania i wydawania pieniędzy. Może być ono jedno- lub wieloosobowe i współtworzone przez:

- a) osoby pracujące (w tym osoby samo zatrudnione, pracowników najemnych lub pracujących w gospodarstwach rolnych),
- b) osoby pobierające emeryturę lub rentę,
- c) osoby utrzymujące się ze źródeł niezarobkowych, np. z inwestowania na giełdzie,
- d) osoby pozostające na utrzymaniu innych członków gospodarstwa domowego.

2. DOCHODY GOSPODARSTW DOMOWYCH.

Celem prowadzenia gospodarstwa domowego jest zaspokajanie potrzeb tworzących je osób dzięki rozporządzaniu dochodami niektórych lub wszystkich jego członków. Źródłem przychodów gospodarstw domowych są dochody z pracy, spoza pracy oraz z majątku.

Poniższa tabela przedstawia dochody gospodarstw domowych.

DOCHODY GOSPODARSTW DOMOWYCH		
z pracy	spoza pracy	z majątku
Osiągane z tytułu zatrudnienia w przedsiębiorstwach, m.in.: a) wynagrodzenie za pracę najemną (otrzymywane ze stałej, etatowej pracy oraz z innych źródeł, np. z tytułu umowy o dzieło), b) zysk z tytułu prowadzenia własnej działalności gospodarczej, c) dochody z działalności rolniczej.	Osiągane ze źródeł, które nie łączą się bezpośrednio z wykonywaniem pracy, m.in.: a) zasiłki i świadczenia socjalne, np. zasiłek dla bezrobotnych, dodatek mieszkaniowy, 500 plus, b) renty i emerytury, c) darowizny, d) spadki, e) zyski z gier losowych, f) stypendia.	Osiągane z tytułu posiadania majątku, m.in.: a) odsetki, np. od lokat bankowych, b) dywidenda (dochód) z akcji, c) środki pieniężne uzyskane ze sprzedaży majątku, np. samochodu, d) środki pieniężne uzyskane z użyczenia dóbr w zamian za opłatę, np. czynsz za wynajmowane mieszkanie.

3. WYDATKI GOSPODARSTW DOMOWYCH.

Członkowie gospodarstw domowych przeznaczają uzyskane dochody na pokrycie wydatków związanych z zaspokojeniem ich potrzeb. Wydatki te można podzielić na dwie główne grupy:

- a) **wydatki konsumpcyjne**, ponoszone na bieżące potrzeby, np. zakup żywności czy ubrań,
- b) **wydatki inwestycyjne**, które w przyszłości mają przynieść korzyści finansowe, np. opłacenie kursu językowego.

Wydatki należące do obu tych grup można z kolei podzielić na:

- a) **wydatki stałe**, czyli takie, których wartość nie zmienia się w czasie i są one ponoszone regularnie,
- b) **wydatki zmienne**, które są ponoszone w różnych kwotach i w różnym czasie.

Proporcje między wydatkami konsumpcyjnymi a inwestycyjnymi w poszczególnych gospodarstwach domowych są różne i zależą głównie od wielkości uzyskiwanych dochodów. Im dochody są wyższe, tym większa ich część może zostać przeznaczona na wydatki inwestycyjne.

Poniższa tabela przedstawia wydatki gospodarstw domowych.

WYDATKI GOSPODARSTW DOMOWYCH			
konsumpcyjne		inwestycyjne	
stałe, np.:	zmienne, np.:	stałe, np.:	zmienne, np.:
a) żywność, b) opłaty mieszkaniowe (m.in. czynsz), c) opłaty za media (energię elektryczną), d) abonament telefoniczny.	a) remont domu czy mieszkania, b) wyjazd na wycieczkę zagraniczną, c) zakup elementów wyposażenia wnętrza domu.	a) chesne za studia, b) składka z tytułu polisy na życie, c) raty kredytu hipotecznego na zakup nieruchomości pod wynajem.	a) opłata za kurs językowy, kurs prawa jazdy, b) zakup papierów wartościowych, c) zakup mieszkania pod wynajem.

4. BUDŻET DOMOWY.

Budżetem domowym nazywamy zestawienie dochodów i wydatków członków gospodarstwa domowego w danym okresie (np. w miesiącu). Przewaga wydatków nad dochodami oznacza **deficyt budżetowy**, czyli tzw. dziurę budżetową. W sytuacji, w której wydatki są mniejsze niż dochody, mówimy o nadwyżce budżetowej. Natomiast kiedy wydatki równoważą dochody, to mówimy o budżecie zrównoważonym.

MATERIAŁY I POMOCY EDUKACYJNE DO TEMATU – GOSPODARSTWA DOMOWE

Krok w przedsiębiorczość, Podręcznik do podstaw przedsiębiorczości dla szkół ponadgimnazjalnych, Zbigniew Makieła, Tomasz Rachwał, Nowa Era, Warszawa 2014
Portale i strony internetowe - www.finance21.pl, pl.wikipedia.org, mfiles.pl, stat.gov.pl, ekonomia.wne.uw.edu.pl, filmy o budżecie domowym na YouTube.

POLECENIA DO WYKONANIA

Proszę przeczytać powyższe streszczenie, ewentualnie temat z podręcznika „Gospodarstwa domowe”, str. 39 – 41 lub skorzystać ze źródeł internetowych, a następnie odpowiedzieć na następujące pytania i wysłać odpowiedzi do 5 maja 2020 r. na e-maila: rsegda1@o2.pl:

- 1. Wyjaśnij pojęcie gospodarstwa domowego.**
- 2. Wymień źródła dochodów gospodarstw domowych, podaj kilka dochodów z własnego życia lub swojej rodziny.**
- 3. Opisz podział wydatków gospodarstw domowych, dopasuj rodzaje wydatków do wydatków własnych lub swojej rodziny.**

W razie problemów proszę pisać do mnie na wyżej podanego e-maila.